

[Undervisningsministeren.]

Skolekommission foreslaar. Jeg skal lige nævne det, det er Kapitel 3, de kommunale Skolers indre Styrelse, § 36. Dér foreslaar et stort Flertal, nemlig J. Oskar Andersen, Berntsen, Marie Christensen, Ejsing, H. P. Hansen, Johansen, Kammersgaard, Kjærgaard, Klausen, Nørgaard, Thora Pedersen og Vesterager, følgende:

„Ved en Skole paa Landet med flere fast ansatte Lærere benævnes den ene Førstelærer og ansættes særlig til dette Embede. — Det paahviler Førstelæreren at besørge den Administration, som angaar Skolen i Almindelighed og at føre Tilsyn med dens Materiel og daglige Orden. I øvrigt kan hans Pligter nærmere bestemmes ved en af Skolekommissionen udarbejdet Instruks, der, naar Skolen har mindst 5 Klasser, ogsaa kan indeholde Bestemmelse om, at han skal gøre sig bekendt med Undervisningen i de forskellige Klasser. — Instruksens indsendes, efter at Skolens Lærerpersonele har haft Lejlighed til at udtale sig om den, af Skolekommissionen til Skoledirektionen. Skønner denne, at der i Instruksens bør foretages Ændringer, som Skolekommissionen vægrer sig ved at tiltræde, bliver Sagen at forelægge Ministeren til endelig Afgørelse.“

Saa er der et Mindretal bestaaende af Bruun, Johs. Fog-Petersen, Markus Hansen, Hatt, Jensen-Bundgaard, Kirstine Meyer, Elna Munch, Nøhr, Vilhelm Rasmussen og Søgaard, der foreslaar, at i andet Stykke skal Ordene „naar Skolen har mindst 5 Klasser“, udgaa. Og endelig er der et Mindretal, nemlig Bruun, Johs. Fog-Petersen, Markus Hansen, Hatt, Jensen-Bundgaard, Kirstine Meyer, Elna Munch og Søgaard, som foreslaar, at i andet Stykke ændres Ordene „gøre sig bekendt“ til „fører Tilsyn“, de skærper altsaa Bestemmelsen.

Altsaa, man vil se, i hvilken Grad jeg er i nøje principel Overensstemmelse med den store Skolekommission, og i Grunden baade med Flertallet og Mindretallet, paa dette Punkt. Saa jeg havde for saa vidt ikke ventet Kritik her; men naturligvis, om Enkeltheder deri kan vi ogsaa forhandle som om alt det andet.

Naar det ærede Medlem Hr. Kammersgaard saa ogsaa kritiserede, at 800 Børn skal være Grænsen — nu staar der dog i Forslaget kun „som Regel“ — for en Overlærer, saa maa jeg ogsaa erindre om, at det er det ærede Medlem Hr. Kammersgaards eget Forslag sammen med hele den

øvrigte Skolekommissions fra 1923. Men naturligvis, man kan jo komme til at se lidt anderledes paa det, det kan godt være, at Tallet 800 ikke er det aldeles nøjagtige, og det kan vi ogsaa tales ved om.

Men saa spurgte det ærede Medlem Hr. Kammersgaard — og det var det, jeg egentlig vilde sige — om, hvordan § 43, Stykke 1, skal forstaas, om en Lærer kan blive Medlem af Privatskoletilsynet. Ja, det kan han, principielt, hvis han fyldstgør de almindelige Valgrets- og Valgbarhedsbestemmelser, hvis han bliver valgt ind i Skolenævnet og af dette bliver valgt ind i Privatskoletilsynet. Dog, det vil vel forekomme yderst sjældent.

Men for øvrigt mener jeg, at den Tid er forbi, da der førtes en hidsig Strid mellem det, man den Gang kaldte Stats-skolelærerne, altsaa Folkeskolens Lærere, som vi kalder dem nu, og saa Friskolens Lærere, ligesom hele den gamle Strid mellem den saakaldte Friskole og den saakaldte Statsskole er en *saga blott*.

Jeg kan i denne Sammenhæng maaske rette et Par Ord til Retsforbundets Ordfører, det ærede Medlem Hr. Axel Dam, der jo stillede sig venligt til Forslaget, for saa vidt som han erkendte, at det gik i den rigtige Retning, men som saa fremkom med sit principielle Standpunkt, at hans Maal var, at hele Skolevæsenet blev erklæret for en privat Sag, der altsaa hverken vedkom Kommune eller Stat eller Samfundet i det hele taget.

Jeg tror, hverken han eller jeg oplever, at dette bliver den almindelige Folkeopfattelse, Udviklingen gaar lige i modsat Retning. Som jeg oplyste i min Forelæggelsestale, gaar nu ikke saa lidt over 400 000 Børn i Folkeskolen og kun 14 000 i den private Børneskole, deraf 9 000 ude paa Landet. Hele Spørgsmaalet om Forholdet mellem Folkeskole og Friskole har derfor mere principiel og teoretisk Interesse end praktisk; men jeg erkender, at der er en teoretisk og principiel Interesse i Spørgsmaalet, og det bør ordnes paa en forsvarlig og fornuftig Maade. Det er en Ventil, grundlovsbestemt gennem § 83, det er en Ventil, men jo mindre en Ventil bruges, des bedre virker Maskinen.

Jeg mener — som jeg ogsaa sagde i min Forelæggelsestale —, der er en uhyre Fordel ved, at vi efterhaanden stærkt og med meget raske Skridt nærmer os den fælles Folkeskole, ikke i Kraft af et Stats-skolemonopol, men derved, at Folkeskolen bliver den bedst muligt i Landet, hvor alle er interesseret i at sende deres Børn hen.